

Welkom bij de eerste nieuwsbrief van DIRECTIONS!

Bij DIRECTIONS zetten we ons in voor dementievriendelijke oogzorg en het optimaliseren van de thuisomgeving om dagelijkse (visuele) activiteiten voor mensen met dementie te bevorderen. We zijn verheugd om onze eerste nieuwsbrief met jullie te delen. Het doel van de nieuwsbrief is het brengen van interessante updates en nieuwe inzichten.

Het belang van oogzorg bij dementie: meer dan alleen zicht ...

Wist u dat visuele beperkingen niet alleen een gevolg kunnen zijn van cognitieve achteruitgang, maar ook een rol kunnen spelen in het versnellen daarvan? Steeds meer onderzoek wijst uit dat aanpasbare oogproblemen, zoals onbehandelde refractieafwijkingen of cataract, bijdragen aan het risico op dementie. Gelukkig biedt dit inzicht ook kansen: gerichte oogzorg kan een waardevolle bijdrage leveren aan het vertragen van cognitieve achteruitgang en het verbeteren van de levenskwaliteit. Een tijdige brilcorrectie of cataractoperatie kan het dagelijks functioneren van iedereen natuurlijk aanzienlijk ondersteunen. Uit onderzoek blijkt dat mensen met dementie die passende oogzorg ontvangen langer zelfstandig blijven en bovendien minder vaak te maken krijgen met valincidenten. Reden genoeg om verder te onderzoeken hoe dit in Nederland vormgegeven kan worden.

Terugblik op de startbijeenkomst

Op 11 februari hadden we een feestelijke aftrap van DIRECTIONS met vier werktafels. Dit ging over de volgende onderwerpen:

Signaleren: Hoe krijgen we goede oogzorg bij degene die dit nodig heeft?

Oogonderzoek: Welke oogtesten zullen wenselijk en nodig zijn?

Technologie: Welke technologische methodiek kan gebruikt worden?

Governance: Wie is waar verantwoordelijk voor?

Mensen met verschillende kennis en expertise waren aanwezig zoals uit de eerstelijns optometrie, de optiek, Alzheimer Vereniging Nederland, Visio en Bartimeus, Voorzitter van de ECOO, bestuurslid OVN, ervaringsdeskundige en verzorgenden van mensen met dementie. Maar ook de leden van Brain Power, onderzoekers en lectoren van verschillende lectoraten (o.a. co-design en technologie), docent en onderzoekers van HU Gezond en Wel, studenten van verpleegkunde en optometrie en vertegenwoordiger uit de industrie hebben hun kennis en ervaringen gedeeld.

Speciale dank aan

- **Gerda Van Tongerloo , co- onderzoeker bij Brain Power.**

Gerda leidde tijdens de startbijeenkomst een werktafel over signalering, waarbij ze met haar eigen ervaring en expertise de noodzaak van goed zicht besprak.

- **Edwin Doorn, co-onderzoeker bij Brain Power.**

Edwin gaf belangrijke inzichten bij de werktafel technologie met zijn visie en ervaring over wat de meerwaarde van technologie kan zijn was duidelijk.

Brain Power is een co-onderzoekersgroep bestaande uit mensen die leven met dementie. Zij werken mee aan onderzoek naar wat belangrijk is in het dagelijks leven van mensen met dementie. Onder leiding van **Jacoba Huizenga**. [Brain Power: Co-onderzoeksgroep van mensen met dementie | Hogeschool Utrecht](#)

Maak kennis met rest van ons team

Arjan Keuken, PhD, optometrist, onderzoeker

Arjan's expertise ligt op het gebied van visueel functioneren, wat cruciaal is voor dagelijkse activiteiten. Hij draagt bij aan het optimaliseren van visueel functioneren bij mensen met dementie. Binnen DIRECTIONS is hij betrokken bij de inhoud van het oogonderzoek en onderzoekt hij welke technologie zoals apps kunnen helpen bij het meten van contrastgevoeligheid en kleurenzien in een thuissituatie.

- **Lisette Altena, MSc, optometrist, docent-onderzoeker**

Lisette richt zich als junior onderzoeker op technologische toepassingen (van ...). Ze onderzoekt hoe oogonderzoeken kunnen worden uitgevoerd zonder veel fysieke of cognitieve handelingen, en of games of eye tracking een rol kunnen spelen (bij het ...). Haar short paper "An eye on eyecare technology, an unmet need" wordt gepresenteerd tijdens het AAATE congres in september 2025.

- **Anne Erren, optometrist en orthoptist**

Anne doet onderzoek voor haar Masters aan de Open Universiteit naar governance-structuren voor dementievriendelijke oogzorg in Nederland. Ze onderzoekt hoe via een co-designproces consensus kan worden bereikt over deze structuren.

- **Francien Coppens, student HBO Verpleegkunde**

Francien werkt aan haar afstudeeronderzoek bij Directions en richt zich op wijkverpleegkundigen en verzorgenden. Ze onderzoekt wat zij nodig hebben om visuele problemen bij mensen met dementie tijdig te kunnen signaleren.

- **Aman Bileh, student HBO Verpleegkunde**

Aman werkt aan haar afstudeeronderzoek bij Directions en richt zich op wijkverpleegkundigen " Mijn onderzoeksvraag is: Welke ervaring hebben wijkverpleegkundigen met het signaleren van visuele beperkingen bij ouderen (65+) met dementie en welke vervolgstappen nemen zij na signalering van oogproblemen?

Mirjam van Tilborg, PhD, optometrist, Fellow, projectleider

Mirjam houdt zich bezig met de opzet en uitvoering van het onderzoek en begeleiding van studenten. Het uitbreiden en verdiepen van haar netwerk. En heeft zich verdiept hoe oogzorg wordt aangeboden voor mensen met dementie in Europa en wereldwijd.

Afgerond afstudeerproject door studenten optometrie

Esmee Broekhaus, Marleen van der Donk en Mandy van Etten hebben gewerkt aan de vraag: 'Hoe kunnen we optometristen beter ondersteunen om de (oog)zorg voor mensen met dementie effectief toe te passen in de praktijk?' Ze hebben docenten geïnterviewd en een innovatie bedacht die passend is in het onderwijs met daarin aanvullende theoretische kennis en bewustwording over de bij mensen met dementie.

Vervolg

Een dementie vriendelijke vragenlijst wordt ontwikkeld over het opsporen van zichtproblematiek bij dementie door Lisette. Hierna zal een aanvraag geschreven worden voor het veldonderzoek. We zijn van plan om tien eerste lijn optiek/optometriepraktijken over heel Nederland uit te nodigen om mee te werken aan DIRECTIONS. Deze praktijken gaan meewerken in het onderzoek, zullen training ontvangen en onze critical friends zijn.

Gezamenlijk wordt er gewerkt aan de volgende vragen:

- Hoe kunnen we zorgen dat het nut van een oogonderzoek herkend en erkend gaat worden als een belangrijke factor voor mensen die leven met dementie?
- Welke onderdelen (testen) tijdens een oogonderzoek ~~is~~ zijn noodzakelijk en welke technologie is hierbij helpend of ondersteunend?
- Welke rol hebben alle verschillende (oog) zorgprofessionals om deze oogzorg goed op te kunnen zetten om mensen met dementie goed te helpen?
- Hoe kunnen we zorgdragen dat oogonderzoeken niet herhaald hoeven te worden wanneer ~~men~~ iemand met dementie doorgestuurd wordt naar oogheelkunde?

Deze vragen zullen verder worden vormgegeven met de uitkomsten die we halen uit de praktijk.

Namens het DIRECTIONS team

Arjan Keuken, Lisette Altena, Anne Erren en Mirjam van Tilborg,